

САМОЕФЕКТИВНИЙ ПІДХІД В ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНСУЛЬТУВАННІ СТУДЕНТІВ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сняданко І.І. Самоефективний підхід в психологічному консультуванні студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності. Стаття присвячена аналізу самоефективного підходу. Розкрито зміст самоефективного підходу щодо розуміння особливостей формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності. Зроблено висновок, що умовами формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності виступає психологічне консультування у закладах вищої освіти. Здійснено аналіз структури та змісту психологічного консультування студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності. Зроблено висновок, що психологічне консультування студентів доцільно здійснювати в межах самоефективного підходу щодо розуміння змісту та особливостей формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Ключові слова: компетенція, психологічне консультування, когнітивно-поведінковий підхід, самоефективний підхід, професійно-управлінська діяльність, самоефективність.

Сняданко И.И. Самоэффективный подход в психологическом консультировании студентов в контексте подготовки к будущей профессионально-управленческой деятельности. Стаття посвящена аналізу самоэффективного подхода. Раскрыто содержание самоэффективного подхода к пониманию особенностей формирования психологической готовности студентов к будущей профессионально-управленческой деятельности. Сделан вывод, что условиями формирования психологической готовности студентов к будущей профессионально-управленческой деятельности выступает психологическое консультирование в учреждениях высшего образования. Осуществлен анализ структуры и содержания психологического консультирования студентов в контексте подготовки к будущей профессионально-управленческой деятельности. Сделан вывод, что психологическое консультирование студентов целесообразно осуществлять в пределах самоэффективного подхода к пониманию содержания и особенностей формирования психологической готовности студентов к будущей профессионально-управленческой деятельности.

Ключевые слова: компетенция, психологическое консультирование, когнитивно-поведенческий подход, самоэффективный подход, профессионально-управленческая деятельность, самоэффективность.

Постановка проблеми. Ефективною умовою психологічної підготовки студентів у вищих навчальних закладів, метою якої є формування психологічної готовності до майбутньої професійно-управлінської діяльності, виступає психологічне консультування. Впровадження психологічного консультування студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності є однією з актуальних проблем, адже, на сьогодні, психологічна підготовка у вищих навчальних закладах обмежується лише навчальними курсами з дисциплін психолого-педагогічного курсу.

У зв'язку з тим, актуальним є питання щодо розуміння змісту та структури психологічного консультування студентів, що спрямоване на формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності. Одним з актуальних

підходів щодо розуміння особливостей формування в студентів психологічної готовності до майбутньої професійно-управлінської діяльності є самоефективний підхід.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування в студентів психологічної готовності до майбутньої професійно-управлінської діяльності є одним з важливих аспектів у підготовці майбутніх спеціалістів. Введення спеціального психологічного консультування студентів є одним із шляхів покращення рівня психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності. Психологічне консультування є сферою практичної професійної діяльності психолога, яка пов'язана з наданням допомоги потребуючим їй людям у вигляді порад, рекомендацій щодо вирішення життєвих психологічних проблем, як в особистій, так і в професійній сфері [5; 6; 7]. Разом з тим, залишається відкритим питання щодо змісту психологічного консультування студентів в контексті їх підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Метою даної статті є аналіз та обґрунтування самоефективного підходу у психологічному консультуванні студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності. Відповідно до мети статті виділяємо такі завдання, які необхідно розкрити:

1. Здійснити аналіз актуальних підходів щодо розуміння особливостей психологічної підготовки студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності;
2. Розкрити зміст самоефективного підходу щодо розуміння структури та змісту психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності;
3. Обґрунтувати, відповідно до самоефективного підходу, структуру та етапи психологічного консультування студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Формування в студентів психологічної готовності до майбутньої професійно-управлінської діяльності, з одного боку, представляє собою результат *розкриття внутрішнього потенціалу* студентів, який є необхідним у процесі підготовки до майбутньої професійної та управлінської діяльності, а з іншого боку, який сприяє формуванню особистості студента, як такого, що здатен реалізувати свій внутрішній потенціал, як в професійній, управлінській діяльності так і, в житті загалом.

Психологічна готовність студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності, на нашу думку, обумовлена розкриттям внутрішнього потенціалу студентів у таких напрямках психологічної підготовки:

- до майбутньої професійної діяльності: професійна самовизначеність, професійна ідентифікація та самоідентифікація;
- до майбутньої управлінської діяльності: самоорганізація, саморегуляція, самоуправління; організація навчальної діяльності; організація майбутньої професійної діяльності, наявність алгоритму досягнення цілей у професійній діяльності; організація інших людей, лідерство;
- розкриття особистісних якостей, здібностей та умінь студентів у напрямку формування: гуманістичної спрямованості; відповідального ставлення; комунікабельності; творчого, інженерного, екологічного, економічного, стратегічного мислення; психологічної культури та моральних якостей.

Про розкриття внутрішнього потенціалу студентів свідчить формування в них відповідних *компетенцій*, які можна охарактеризувати як *здатність* студентів ефективно діяти в напрямку оволодіння майбутньою професійно-управлінською діяльністю.

Як стверджують Ф. Деламає та Дж. Вінтертон [3], поняття «компетенція» не слід ототожнювати з поняттям «компетентність». Разом з тим, вже існує багато плутанини між цими термінами, тому розглянемо відмінності між ними. Поняття «компетентність» (від англ. «competence» – вміння, здатність, діяти в межах наданих повноважень, спроможність діяти на основі відповідних вмінь), тобто зарубіжні та вітчизняні вчені, трактують поняття компетентність як вміння виконувати певні функції, які входять в рамки певних професійних повноважень. Поняття «компетенція» (від англ. «competency» – право діяти) розглядається більше на поведінковому рівні як характеристика особистості, її здатність ефективно виконувати діяльність, як впевненість у собі, своїх можливостях у виконанні цієї діяльності.

Поняття «компетентність» у вітчизняній психології реалізується у компетентнісному підході, під яким розуміють (як зазначено у Національному освітньому глосарії) «визначення результатів навчання на основі їх описів у термінах *компетентностей* як динамічної комбінації знань, розуміння, умінь, цінностей, інших особистих якостей, набутих реалізаційних здатностей особи до ефективної діяльності тощо». Також, зазначено, що «компетентності не слід плутати з компетенцією (компетенціями) як наданими особі повноваженнями» [3].

Р. Уайт [3], який у 1959 р. ввів термін «компетентність» для опису таких характеристик людини, які пов'язані з гарною продуктивністю та високою мотивацією. Постулюючи зв'язок між когнітивною компетентністю та вмотивованими діями, дослідник визначив компетентність як ефективну взаємодію індивіда з навколишнім середовищем і обґрунтував існування компетентності мотивації на додаток до компетентності як реалізованого потенціалу.

Отже, якщо *компетенція* – це здатність, психологічна умова до розкриття потенціалу, необхідного для виконання тої чи іншої діяльності, то *компетентність* – це вже рівень реалізації даного потенціалу.

Важливий внесок в трактування поняття «компетенція» зробив автор соціально-когнітивної теорії – А. Бандура [1], який один з перших почав досліджувати зв'язок між поведінкою людини та впливом на особливості поведінки суб'єктивних відчуттів та середовище. На думку А. Бандури [1] середовище, тобто оточуючі люди, оцінюють нашу поведінку або негативно, нейтрально або ж позитивно. Позитивне підкріплення нашої поведінки формує в людини суб'єктивне відчуття впевненості в правильності своїх дій і навпаки.

Рівень впевненості людини у собі, своїх діях та можливостях виконувати ту чи іншу діяльність А. Бандура називає рівнем самоефективності особистості, який також є суб'єктивною оцінкою людини своїх можливостей діяти в тій чи іншій ситуації. На формування цієї «суб'єктивної оцінки», на думку А. Бандури [1], впливає попередній досвід та оцінка оточуючих. Для виконання тої чи іншої діяльності, на думку вчених-біхевіористів (Б. Скіннер [1], Дж. Уотсон [1] та ін.), людина застосовує алгоритм певних поведінкових дій, відповідно цей алгоритм може бути ефективним і людина досягає успіху або навпаки. Алгоритм дій людини, застосування якого призвело до успіху в межах певної діяльності, А. Бандура називав компетентним, а сукупність дій, уявлень людини про себе, свої можливості здійснити дану діяльність, називав *компетенцією*.

Говорячи про формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності, доцільно говорити лише про можливість формування таких компетенцій, які б сприяли розкриттю особистісного потенціалу студентів, що є необхідним для ефективного оволодіння ними майбутньою професійною та управлінською діяльністю. Формування компетенцій можна розглядати як набуття студентами самоефективності в тих сферах діяльності, які забезпечують їхню підготовку до професійної та управлінської діяльності. Тому дослідження структури та змісту компетенцій доцільно здійснювати в межах *самоефективного підходу*.

В основу самоефективного підходу покладено соціально-когнітивний підхід А. Бандури, який під терміном «самоефективність» розумів віру людини в свої можливості, здібності виконати ту чи іншу діяльність. Тобто чим більше, на думку А. Бандури, людина вірить у свої сили та можливості здійснити ту чи іншу поведінку або діяльність, тим вищим є рівень самоефективності людини в цій діяльності, а чим менше людина вірить в свої можливості здійснити ту чи іншу поведінку або діяльність, тим нижчим є рівень її самоефективності в межах цієї діяльності.

Негативне розгортання подій базується на зворотній тенденції – думки про неуспіх, можливу невдачу, невіру у власні сили породжує те, що американській вчений М. Селігман [2] визначає як «безпорадність» (психологічний стан, що виникає внаслідок дії невідконтрольних, неприємних подій і проявляється в порушенні емоційних, мотиваційних й когнітивних процесів особистості).

Ця безпорадність, або її ще називають «набута безпорадність» [1; 2], є протилежною до поняття «самоефективність». Прикладом набутої безпорадності є ситуації, коли людина робить кілька невдалих спроб знайти роботу і розчаровується в собі, своїх можливостях і як наслідок – перестає шукати роботу взагалі.

Також, слід згадати Д. Цирінга, який провів дослідження, як саме набута безпорадність впливає на успішність студентів, їх професійне становлення.

Отже, процес професійного становлення, яке розпочинається з навчання у школі, продовжується у середньому спеціалізованому чи вищому навчальному закладі, можна представити як розгортання подій за двома поведінковими планами:

- набуття самоефективності в підготовці до майбутньої професійно-управлінської діяльності;
- набуття безпорадності в підготовці до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Отже, відповідно до самоефективного підходу, процес психологічної підготовки студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності має забезпечуватись шляхом формування в студентів високого рівня самоефективності в оцінці себе та своїх можливостей в різних видах діяльності, які вони виконують в процесі професійної підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності, зокрема навчальна, навчально-професійна діяльність, соціальна активність (взаємодія з одногрупниками, викладачами та іншими людьми) тощо.

На основі проведеного вище аналізу можна зробити висновок, що студенти мають мати високий рівень самоефективності в оцінці:

- себе та своїх можливостей (загальна оцінка своїх можливостей виконувати ту чи іншу діяльність, спілкуватись з іншими людьми, самооцінка);

- себе та своїх здібностей до здійснення навчальної діяльності (підготовка до практичних, лекцій, лабораторних занять, складання іспитів та заліків);
- себе та своїх можливостей здійснювати навчально-професійну діяльність (професійна підготовка, прагнення оволодіти саме тим фахом, за яких навчається студент, прагнення працювати в майбутньому за спеціальністю);
- себе та своїх можливостей бути носієм професійно-управлінських цінностей (бути носієм екологічних цінностей, гуманістичних цінностей, мати цілісне ставлення до управління та майбутньої професійної діяльності);
- себе та своїх можливостей здійснювати управлінську діяльність (віра у свої можливості організовувати себе та інших людей для досягнення спільних цілей в професійній діяльності).

Тобто, можна стверджувати, що формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності можна представити, як сукупність самоефективної поведінки в таких сферах функціонування: особистісна, навчальна, навчально-професійна, ціннісна та управлінська. Тобто структура психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності представляє собою сукупність таких компетенцій студента, як: особистісна (самоефективна поведінка в різних сферах життєдіяльності), навчальна (самоефективна поведінка в навчальній діяльності), навчально-професійна (самоефективна поведінка в підготовці саме за фахом), ціннісна (самоефективна поведінка щодо вибору професійних цінностей), управлінська (самоефективна поведінка в організаційній та майбутній управлінській діяльності).

Отже, під поняттям «компетенція», відповідно до самоефективного підходу, розуміємо такий психологічно сформований алгоритм дій особистості, який забезпечує розкриття її потенціалу, необхідного для виконання тої чи іншої діяльності.

Отже, в основу змісту психологічного консультування студентів, на нашу думку, доцільно покласти самоефективний підхід. Термін «консультування» у практиці як надання психологічної допомоги застосовується в декількох випадках: як особливий вид допомоги, який призводить до конструктивних змін в клієнта; як деякий репертуар можливих дій; як психологічний процес [6].

Всі консультаційні підходи фокусуються на зміні почуттів, думок і дій людей таким чином, щоб люди могли жити більш ефективно. Крім того, процес консультування є психологічним. Консультування не є чимось статичним, воно має на меті обмін думками між консультантами й клієнтами, а також перебіг розумових процесів окремо, як в консультантів так і клієнтів [6; 7].

Самоефективний підхід, який лежить в основі психологічного консультування студентів, базується на когнітивно-поведінковому підході, на який, у свою чергу, вплинув соціально-поведінковий підхід *А. Бандури* [1].

А. Бандура трактував поведінку людини як таку, що обумовлена впливом соціальних чинників, які підкріплюють вибір людиною поведінкових стратегій в тій чи іншій ситуації. А засновники саме когнітивно-поведінкового підходу *А. Бек* та *А. Еліс* [2], в основу психологічних проблем помістили емоційні реакції, які виникають внаслідок викривлення реальності, що базуються на помилкових припущеннях, узагальненнях тощо, які в результаті впливають на поведінку людини.

В межах когнітивно-поведінкового підходу був сформований когнітивно-поведінковий метод, який є одним із найбільш популярних методів у світовому професійному співтоваристві психотерапевтів, а також, одним з небагатьох напрямків психотерапії з науково доведеною ефективністю [2].

Ефективність роботи когнітивно-поведінкового методу описано в роботах таких закордонних вчених, як А. Бек, Д. Вестбрук, Д. Гринбергер, М. Девіс, Р. Девульф, А. Еліс, Дж. Кірк, Г. Кеннерлі, М. Маккей, Р. МакМаллін, К. Падески, Д. Угрін, П. Феннінг, М. Феннел, А. Фріман та ін. [4], та вітчизняних вчених: О. Романчук, А. Карачевський та ін. [5]. Когнітивно-поведінкова психотерапія пояснює психологічні проблеми як наслідок некоректної переробки інформації, внаслідок чого людина робить помилкові висновки й виявляється неспроможною ефективно керувати своєю поведінкою. Основою когнітивно-поведінкового методу є корекція помилкових переконань, що дозволяє змінити ставлення до проблемних реакцій й виправити поведінкові помилки [4; 5].

Когнітивно-поведінковий метод припускає, що проблеми людини виникають через спотворення сприйняття реальності, що базується на невірних уявленнях, які, у свою чергу, виникли в результаті невірного навчання в процесі розвитку особистості. Когнітивно-поведінковий підхід змінює погляд людини на себе й свої проблеми. Відмовившись від уявлення про себе, як про безпорадну жертву обставин, людина отримує можливість побачити в собі істоту, яка як схильна породжувати помилкові ідеї, так і спроможна виправити їх. Визнавши і виправивши помилки мислення, можливо жити на більш високому рівні самореалізації [1; 2; 4; 5; 8].

У психологічному консультуванні студентів психолог може сам пропонувати для аналізу ситуації, які виникають у навчальній діяльності, соціальній взаємодії студентів, в оцінці себе та своїх можливостей. Такий підхід є оптимальним й ефективним, як в індивідуальній так і груповій психологічній роботі зі студентами, тому що акцентує увагу на конкретній ситуації, проблемі з якими стикаються всі студенти, а не на особистості з її різноманітною психологічною проблематикою, особистісним досвідом, що унеможлиблює впровадження певної спільної форми проведення психологічного консультування. Відповідно до самоефективного підходу, пошук шляхів подолання відчуття тривоги, невпевненості, які заважають студенту ефективно себе поводити в тій чи іншій ситуації, можна здійснювати за допомогою когнітивно-поведінкових технік.

З рис. 1 бачимо, що в основу консультування студентів покладено проблему й відносно цієї проблеми відбувається аналіз особистості студента за когнітивно-поведінковою схемою, а саме, що студент думає про себе в даній ситуації, що відчуває і як себе поводить.

Саме тому, в основу ефективної технології консультування студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності, покладено самоефективний підхід та відповідні методи та техніки, які сприяють розкриттю внутрішнього потенціалу студентів.

Рис. 1. Структура консультування студента (на прикладі проблемної ситуації студента)

Відповідно до когнітивно-поведінкового методу, на якому базується самоефективний підхід, основними компонентами психологічного консультування студентів є:

- 1) когніції – це те, що думає студент про себе в конкретній ситуації;
- 2) емоції – які емоції виникають в даній ситуації;
- 3) поведінка – що студент робить, як поводить себе в даній ситуації.

Розглянемо модель психологічного консультування студентів. Модель складається з таких етапів:

1 етап – діагностичний: спрямований на дослідження рівня самоефективності студентів в предметній діяльності та спілкуванні, їх оцінки себе та своїх можливостей;

2 етап – психоедукаційний: аналіз отриманих на діагностичному етапі результатів, ознайомлення студента з когнітивно-поведінковим методом та іншими методами психологічного консультування;

3 етап – здійснення власне психологічного консультування з проблем самоефективності студента. Цей етап поділяється на 3 основні підетапи:

підетап 1 – пошук, аналіз та інтерпретація діючої когнітивно-поведінкової моделі поведінки студента;

підетап 2 – пошук нової більш ефективною когнітивно-поведінковою моделі поведінки студента;

підетап 3 – засвоєння студентом нової самоефективної моделі поведінки.

Цілями психологічного консультування студентів в контексті їх підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності є формування особистісної, навчальної, навчально-професійної, ціннісної та управлінської компетенції, що забезпечить оволодіння

студентами вміннями самоєфективної поведінки загалом та, зокрема, у навчальній діяльності й майбутній професійно-управлінській діяльності.

Головною метою даної моделі психологічного консультування є психологічна підготовка студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Висновки. В результаті проведеного аналізу структури та змісту психологічної готовності студентів до майбутньої професійно-управлінської діяльності можна зробити висновок, що психологічне консультування студентів в контексті їх підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності доцільно здійснювати в межах самоєфективного підходу, як такого, що сприяє розкриттю внутрішнього потенціалу студентів, необхідного для оволодіння майбутньою професійно-управлінською діяльністю.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи подальших досліджень передбачають експериментальне впровадження самоєфективного підходу в психологічному консультуванні студентів в контексті підготовки до майбутньої професійно-управлінської діяльності.

Список використаних джерел

1. Бандура А. Теория социального научения / А. Бандура. – СПб.: Евразия, 2000. – 320 с.
2. Бек А. Когнитивная терапия депрессии / А. Бек, А. Раш, Б. Шо, Г. Эмери. – Cognitive Therapy of depression. – СПб.: Питер, 2003. – 304 с.
3. Бондарчук О. І. Соціально-психологічні основи особистісного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів у професійній діяльності : монографія / О. І. Бондарчук. – К. : Наук. світ, 2008. – 318 с.
4. Вестбрук Д. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію / Д. Вестбрук, Дж. Кірк, Г. Кеннерлі. — Український інститут Когнітивно-поведінкової терапії. – Львів: Свічадо, 2014. – 410 с.
5. Карачевский А.Б. Об обучении когнитивно-поведенческой терапии в Украине / А.Б. Карачевский // Вісник Асоціації Психіатрів України. – 2013. – № 4. – С. 32–35.
6. Коттлер Дж. Психотерапевтическое консультирование / Дж. Коттлер, Р. Браун. – СПб.: Питер, 2001. – 464 с.
7. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования / Р. Нельсон-Джоунс. – СПб.: Питер, 2002. – 464 с.
8. Солошенко Д.В. Экстренная психологическая помощь. Консультирование / Д.В. Солошенко // Практическая психология и социальная работа. – 2003. – № 9. – С. 17–38.

Spisok vikoristanih dzherel

1. Bandura A. Teorija social'nogo nauchenija / A. Bandura. – SPb.: Evrazija, 2000. – 320 s.
2. Bek A. Kognitivnaja terapija depressii / A. Bek, A. Rash, B. Sho, G. Jemeri. – Cognitive Therapy of depression. – SPb.: Piter, 2003. – 304 s.
3. Bondarchuk O. I. Social'no-psihologichni osnovi osobistisnogo rozvitku kerivnikov zagal'noosvitnih navchal'nih zakladiv u profesijnij dijal'nosti : monografija / O. I. Bondarchuk. – K. : Nauk. svit, 2008. – 318 s.
4. Vestbruk D. Vstup u kognitivno-povedinkovu terapiju / D. Vestbruk, Dzh. Kirk, G. Kennerli. — Ukrajins'kij institut Kognitivno-povedinkovoji terapiji. – L'viv: Svichado, 2014. – 410 s.
5. Karachevskij A.B. Ob obuchenii kognitivno-povedencheskoj terapii v Ukraine / A.B. Karachevskij // Visnik Asociaciji Psihiatriv Ukrajini. – 2013. – № 4. – S. 32–35.
6. Kottler Dzh. Psihoterapevticheskoe konsul'tirovanie / Dzh. Kottler, R. Braun. – SPb.: Piter, 2001. – 464 s.
7. Nel'son-Dzhouns R. Teorija i praktika konsul'tirovanija / R. Nel'son-Dzhouns. – SPb.: Piter, 2002. – 464 s.

8. Soloshenko D.V. Jekstrennaja psihologičeskaja pomoshh'. Konsul'tirovanie / D.V. Soloshenko // Praktičeskaja psihologija i social'naja rabota. – 2003. – № 9. – S. 17–38.

Sniadanko, I.I. The self-effective approach in psychological consulting of students in the context of preparation for prospective professional managerial activity. Personality formation and educational competence in students of polytechnical universities in their psychological preparation for future professional and administrative activity. In the article the formation conditions have been uncovered in polytechnic universities' students concerning personal and educational competence in the process of their psychological preparation to future professional and administrative activity. The content of personal and educational competence has been revealed as well as its role in the structure of polytechnic students' psychological readiness to future professional and administrative activity. The condition analysis of psychological readiness of polytechnic students for future professional and administrative activity has been made. The requirements of conducting the psychological preparation in current research was the educational course from psychological and pedagogic cycle, the content of which was directed to providing polytechnic students with the knowledge of principles of psychological preparation for future professional and administrative activity, and also to make them acquire the skills for self-controlling and his/her educational activity. The educational course included both lectures and practical classes. The students were provided with theoretical knowledge needed for psychological preparation for future psychological and administrative activity meanwhile during practical classes they had an opportunity to investigate their own level of personal and educational competence, build up their own self-esteem and self-efficiency in subject and educational activity as well as self-efficiency in communication with others. Forming experiment results conducted on polytechnic students within educational course were presented. The conclusions were made about the implementation of psychological course aimed at formation of personal and educational competence in polytechnic students in the context of their preparation for future professional and administrative activity is the crucial for personality formation of representative of future engineering and administrative activities.

Keywords: competency, self-efficacy, psychological counseling, cognitive behavioral approach, self-effective approach, professional managerial activity.

Відомості про автора

Сняданко Ірина Ігорівна, доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, педагогіки та соціального управління Національного університету «Львівська політехніка», Львів, Україна.

Sniadanko, Irina Ihorivna, PhD, assoc. professor, dept. of Psychology, Education and Social Management, 'Lviv Polytechnic' National University, Lviv, Ukraine.

E-mail: snjadanko@rambler.ru

Отримано 26 листопада 2014 р.

Рецензовано 18 грудня 2014 р.

Прийнято 14 січня 2015 р.